

## 8. A – DĚJEPIS

Tentokrát na chvíli vynecháme politiku a revoluce a budeme se věnovat umění. I v bouřlivé první polovině 19. století žili významní umělci a vznikala vynikající umělecká díla! Objevil se nový umělecký směr, který nazýváme „romantismus“. Tak se na něj podíváme:

### Úkoly:

1. přečíst v učebnici s. 86 – 89
2. opsat do sešitu zápis → dívejte se při tom na obrázky a text v učebnici
3. kdo máte možnost, vytiskněte si a vlepte do sešitu obrázky a ukázkou z básně Máj (kdo nemůže, nevadí, opište si alespoň jména)

Zápis do sešitu:

## KULTURA 1. POLOVINY 19. STOLETÍ

### ROMANTISMUS

#### Charakteristika romantismu:

- klade důraz na city, vášně, prožitky a fantazii
- romantické umělce přitahovala svoboda a nespoutanost
- únik z každodenního života do světa snů a fantazie
- projevil se hlavně v malířství, hudbě a v literatuře

#### Architektura:

- záliba v napodobování **gotiky** → vzniká **pseudogotika (novogotika)**
- **anglické parky** – měly budit dojem volné přírody s romantickými zákoutími a jezírky



Hrádek u Nechanic - zámek

## Malířství a sochařství:

nejslavnější malíři:



Eugène Delacroix (Francouz)



Ivan Konstantinovič Ajvazovskij (Rus)



Jaroslav Čermák (Čech)



Josef Matěj Navrátil (Čech)

## Literatura:

### romány:

- psalo se v nich o nebezpečných dobrodružstvích a nešťastných láskách
- oblíbený hrdina – šlechtetný zbojník (např. Robin Hood), nešťastně zamilovaný mladík nebo člověk, který žije nespoutaným životem, „rozervanec“

### lyrická poezie:

**Karel Hynek Mácha – báseň Máj** → jedna z nejznámějších básní naší literatury

#### ukázka:

*Byl pozdní večer – první máj –  
večerní máj – byl lásky čas.  
Hrdliččin zval ku lásce hlas,  
kde borový zaváněl háj.  
O lásce šeptal tichý mech;  
květoucí strom lhal lásky žel,  
svou lásku slavík růži pěl,*

*růžinu jevil vonný vzdech.  
Jezero hladké v křovích stinných  
zvučelo temně tajný bol,  
břeh je objímal kol a kol;  
a slunce jasná světů jiných  
bloudila blankytnými pásky,  
planoucí tam co slzy lásky.*

### lidové pověsti a pohádky:

Karel Jaromír Erben – Kytice

Božena Němcová – pohádky, Babička, povídka Divá Bára

## Hudba:

- vznikaly hlavně **opery**: Giuseppe Verdi (Ital), Richard Wagner (Němec)
- **skladatelé**:  
Fryderyk Chopin (Polák), Ferenc Liszt (Maďar), Franz Schubert (Němec)